

Освітній компонент
«Методика польових досліджень з
археології»

120 годин (4 кредити)

непарний семестр

Метою викладання дисципліни є формування в здобувачів вищої освіти належного рівня основоположних знань щодо добування артефактів, їх культурно-хронологічну атрибуцію та безпосередню реконструкцію.

Завдання курсу:

- засвоєння змісту археологічних понять, концепцій і теорій та вміння оперувати ними;
- вивчення інформаційного потенціалу речових джерел з археології України;
- визначення змісту теоретико-методологічних принципів польових археологічних досліджень;
- засвоєння методики проведення археологічних розвідок, польової фіксації археологічних матеріалів, характеру ведення польової документації;
- ознайомлення з законодавчими засадами щодо охорони пам'яток історії та культури;
- встановлення принципів фіксації матеріалів археологічних досліджень;
- визначення етапів роботи з речовими джерелами в ході історичного дослідження;
- оволодіння практичними навичками роботи з речовими джерелами та науковою літературою.

КОРОТКИЙ ЗМІСТ КУРСУ

БЛОК 1. Теоретико-методологічні аспекти проведення археологічних досліджень.

Інформаційний потенціал речових джерел з археології України.

Методика проведення археологічних розвідок й польової фіксації археологічних матеріалів.

Методика ведення польової документації.

Законодавчі засади стосовно охорони пам'яток історії та культури; .

БЛОК 2. Практична реалізація проведення археологічних досліджень.

Принципи фіксації матеріалів археологічних досліджень.

Робота з речовими джерелами та науковою літературою у ході історичного дослідження.

Реконструкції конкретних форм розвитку суспільства та пошук закономірностей їхнього історичного розвитку в археології.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- Здатність бути критичним і самокритичним.

Фахові компетентності:

- Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
- Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
- Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
- Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

- Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
- Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
- Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.
- Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
- Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
- Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
- Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

- Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
- Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.
- Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
- Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
- Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.